

25.01.2019

282/К/99-99-13-01-02-14/5/К

Податкова консультація

Державна фіскальна служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула Ваше звернення щодо порядку оподаткування доходів деяких операцій, та повідомляє таке.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків, зокрема вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства визначаються Податковим кодексом України (далі – Кодекс).

Згідно з ст. 99 Конституції України та ст. 192 Цивільного кодексу України законним платіжним засобом, обов'язковим до приймання за номінальною вартістю на всій території України, є грошова одиниця України – гривня. Іноземна валюта може використовуватися в Україні у випадках і в порядку, встановлених законом.

Зазначаємо, що на офіційному порталі Національного банку України розміщена спільна заява фінансових регуляторів щодо статусу криптовалют в Україні, у якій повідомляється, що Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку і Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг переконані, що складна правова природа криптовалют не дає змоги визнати їх ані грошовими коштами, ані валютою і платіжним засобом іншої країни, ані валютною цінністю, ані електронними грошима, ані цінними паперами, ані грошовим сурогатом.

Отже, у зв'язку із відсутністю на сьогодні консолідованого підходу до класифікації криптовалют та регулювання операцій з нею, криптовалюта не має визначеного правового статусу в Україні.

Відповідно до пункту 52.1 статті 52 Кодексу за зверненням платників податків контролюючі органи надають їм безоплатно індивідуальні податкові консультації з питань практичного застосування окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Оскільки порядок оподаткування операцій з криптовалютою не встановлено нормами податкового законодавства, то надання індивідуальної податкової консультації з питань практичного застосування вказаних вище норм не є можливим.

Разом з тим довідково повідомляємо, що з метою врегулювання правовідносин щодо обігу, зберігання, володіння, використання та проведення операцій за допомогою криптовалют в Україні, а також визначення загальних засад функціонування та правового регулювання ринку криптовалют в Україні на сьогодні у Верховній Раді України зареєстровано проекти Законів України:

«Про обіг криптовалюти в Україні» (реєстр. № 7183 від 06.10.2017), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Єфремовою І.А., Денісовою Л.Л., Рибак І.П. та іншими;

«Про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні» (реєстр. № 7183-1 від 10.10.2017), внесений на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Рибалкою С.В.;

«Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні)» (реєстр. № 7246 від 30.10.2017), внесений на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Рибалкою С.В.;

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні» „(реєстр. № 9083 від 14.09.2018), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Мушаком О.П., Продан О.П., Данченком О.І. та іншими;

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні» (реєстр. № 9083-1 від 27.09.2018), внесений на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Дерев'янком Ю.Б.

В свою чергу Кодексом встановлено, що фізичні особи – резиденти, які отримують доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи, є платниками податку на доходи фізичних осіб (далі – податок) та військового збору.

Порядок оподаткування податком отриманих фізичними особами доходів, зокрема визначення кола платників податку, об'єкта та бази оподаткування, ставки податку, особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів регулюється розділом IV Кодексу.

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) військового збору до бюджету здійснюються у порядку, встановленому ст. 168 Кодексу для податку, за ставкою 1,5 відсотка об'єкта оподаткування, визначеного п.п. 1.2 п. 161 підрозділу 10 розділу XX Кодексу. Звільняються від оподаткування військовим збором доходи, що згідно з розділом IV Кодексу не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у підпунктах 165.1.2, 165.1.18, 165.1.25, 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 Кодексу (п.п. 1.7 п. 161 підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Разом з тим, зауважуємо, що згідно із п. 22.1 ст. 22 Кодексу об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

Слід зазначити, що ст. 42 Конституції України передбачено, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Рада Національного банку України розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснює контроль за її проведенням (ст. 100 Конституції України).

Щодо обліку фізичною особою – підприємцем отриманих доходів

Фізична особа – підприємець відповідно до Кодексу має право застосовувати механізм сплати податків і зборів в залежності від обраної системи оподаткування.

Порядок оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування встановлено ст. 177 Кодексу. Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлені главою 1 розділу XIV Кодексу.

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.